

't Spitsgattertje

Uitgave van de Midgetclub (opgericht: 7 oktober 1977).

't *Spitsgattertje* is de officiële spreekbuis voor liefhebbers en/of bezitters van een zeiljacht van het Oostzeejolttype Midget.

Dit clubblad wordt viermaal per jaar uitgegeven en wel in de maanden maart, juni, oktober en december (o.o.v.) en komt ook op de website (<http://www.midgetclub.nl/>).

Contact website: midgetclub.website@gmail.com

Oplage:	ca. 170 stuks
Inzending van kopij:	ca. 3 weken voor verschijning
Adverteren op website:	voor iedereen mogelijk, vraag om informatie
Contributie:	€ 20,-- (+ inschrijfgeld éénmalig € 4,50)
Contributie buitenland:	€ 25,-- (+ inschrijfgeld éénmalig € 4,50).

Algehele organisatie en secretariaat:

e-mail: info@midgetclub.nl

Corry & Dirk Broeckman

Adres: Boeier 02-57, 8242 CE Lelystad. Tel.: 032-024 76 68

Redactie Spitsgattertje:

e-mail: redactie@midgetclub.nl

Thécla van Geelen & Jos Ouwehand

Adres: Dorpsstraat 159, 1534 NH Oostknollendam. Tel.: 075-642 38 81

Drukwerk: Zaansprint, Wormerveer

Bankinformatie:

IBAN: NL64 INGB 0006 5008 75

BIC: INGBNL2A

t.n.v. Stichting Midgetclub, Boeier 257, 8242 CE Lelystad

Bijeenkomsten worden altijd op een zaterdagmiddag gehouden in:

Ontmoetingscentrum "Het Kraaiennest"

Kortenhoefsedijk 145

1241 LX Kortenhoef. Tel.: 035-656 23 44

Aanvang van alle middagen is 13.30 uur.

Omslagfoto: 'Razzle Dazzle', zeilwedstrijd Hartlepool-Newcastle

Achterkaft: Midget 26 'Troll' (te koop)

Inhoudsopgave

blz. 1	Colofon
blz. 2	Inhoudsopgave en programma 2014
blz. 3	Cursus 'Pech onderweg voor Midgetzeilers'
blz. 4	Midgetreünie 2015: 'Bjusterbaarlik Barren'
blz. 5	Even voorstellen
blz. 7	Een verslag van de Vagant
blz. 13	De golven van het IJsselmeer - deel 1c
blz. 16	Rolfokinstallatie
blz. 18	Driehoek Razzle Dazzle
blz. 24	Aangeboden/gevraagd

Programma 2014/2015

Zaterdag 13 december 2014: 't Spitsgattertje , editie no 151, komt uit.

Zaterdag 17 januari 2015 (gerec. datum): Themadag 'Pech onderweg voor Midgetzeilers', van 13:30 tot 16:30 uur, zie aankondiging in deze editie.

Zaterdag 28 februari: 't Spitsgattertje, editie no 152, 39e jaargang komt uit.

Zaterdag 7 maart: Voorjaarsbijeenkomst Midgetclub.

Onze clubleden Marion en Jan van Aken geven een voordracht over varen met een Midget 26 op de motor, zonder mast, door de kanalen van Frankrijk en Duitsland. De reüniecommissie 2015 blikk vooruit op de 38e "natte" reünie.

Zaterdag 6 juni: 't Spitsgattertje, editie no 153, komt uit.

Maandag 3 augustus t/m vrijdag 7 augustus: 38e 'natte' reünie, thema "Bjusterbaarlik Barren" in het Noorden van het land.

Zaterdag 17 oktober: 't Spitsgattertje, editie no 154, komt uit.

Zaterdag 7 november: Najaarsbijeenkomst Midgetclub, met een nuttig onderwerp om in de zeilpraktijk te kunnen brengen. Verder een terugblik op de afgelopen natte reünie en een vooruitblik op de 39e reünie in het zuiden van het land.

Zaterdag 12 december: 't Spitsgattertje, editie no 155, komt uit.

Cursus pech onderweg voor Midgetzeilers

(Rectificatie

In tegenstelling tot wat er vermeld stond in Spitsgattertje nummer 150, zal de themabijeenkomst in januari 2015 niet op zondag 18 januari worden gehouden maar op zaterdag 17 januari. Noteert u het in uw agenda?)

Naar aanleiding van de positieve reacties na de cursus meteorologie in januari 2014 organiseren we weer een cursus-middag.

U leert hoe u zelf simpele storingen kunt verhelpen. Dat kunnen storingen zijn aan uw dieselmotor, buitenboordmotor of aan het tuig zoals bijvoorbeeld de rolfock. De cursus wordt gegeven door Richard Panhuizen van JachtserviceFlevoland.

Richard heeft jarenlang ervaring met het repareren van scheepsmotoren en verstagingen. Daarnaast is hij zelf een verwoed zeiler, waardoor hij goed zicht heeft op veel voorkomende problemen tijdens een zeiltocht. Richard schrijft technische artikelen voor het blad *Zeilen* als lid van het technisch panel.

De cursus wordt gegeven in ontmoetingscentrum 'Het Kraaiennest' te Kortenhoef. Het begint om 13:30 uur en eindigt om 16:30 uur.

Aan deze cursus zijn geen kosten verbonden.

Deelnemers aan deze cursus kunnen zich aanmelden bij het secretariaat van de Midgetclub.

E: info@midgetclub.nl

T: 0320-247668

Adres secr.: Boeier 02-57, 8242CE Lelystad.

38ste Midgetreünie 2015: 'Bjusterbaarlik Barren'

Na de geslaagde midgetreünie 2014 in drie zuidelijke provincies richten wij voor 2015 weer de blik op de noordelijke regio. De reüniecommissie 2015 heeft al de nodige voorbereidingen getroffen en heeft de keuze laten vallen op een meerdaagse vaartocht dwars door Friesland in de periode van maandag 3 t/m vrijdag 7 augustus 2015. De reünie zal worden afgesloten met een kopje koffie op zaterdagmorgen 8 augustus 2015 in het havengebouw.

Het belooft een heel bijzondere gebeurtenis te worden. Het motto van reünie 2015 is daarom: 'Bjusterbaarlik Barren'.

Bij een bijzondere vaartocht door Friesland hoort natuurlijk een bijzondere startplaats. Deze zal zijn: Lemmer. Bij het aanvaren van Lemmer via het IJsselmeer heb je al een mooi uitzicht op het glooiend landschap van Gaasterland en een prachtig vergezicht op het werelderfgoed " het Woudagemaal".

De reüniecommissie heeft al met verschillende havenmeesters en horecaondernemingen afspraken kunnen maken, maar er zullen nog enkele puntjes op de i gezet moeten worden. De commissie streeft ernaar om in januari 2015 definitief het programma bekend te maken.

De reüniecommissie:

*Thea en Ben Ernens
Everdien en Hans Smale
Henk Oosterwijk*

De oude sluis van Lemmer

Even voorstellen?

Het is altijd lastig iets over jezelf te vertellen. Vragen beantwoorden die andere stellen is veel gemakkelijker.

Mijn naam is Ben Riekhoff en ik ben getrouwd met Lony. Ik ben gepensioneerd, maar Lony werkt nog volop in het speciaal onderwijs. We hebben twee zonen en wonen in het mooie Brabantse dorp Heeze.

De Midget is mijn passie. Dat zou je niet zeggen, als je weet, dat ik geboren en getogen ben in Twente, waar zeilen onmogelijk is. De grootste watermassa was in die tijd de Pannenkoeken-Plas, een zandgat, waar we zwommen. En als er al een boot was, dan was het een roeiboot op de Dinkel.

Lony daarentegen komt uit een familie van de waterkant. Geboren in Ter Aar heeft zij met haar familie altijd op plaatsen gewoond waar ze uitkeek op vaarten, plassen en meren. Varen deden ze bij haar thuis ook. Vooral op het Braassemermeer en de Langeraarse Plassen, met een 16 kwadraat BM, een Laser en een Flying Dutchman.

Door een paar vervelende vaarincidenten is de liefde voor het zeilen bij Lony bekoeld.

Zelf leerde ik met een paar studievrienden zeilen op zeilschool Simmerwille in Loosdrecht. De baas was een krasse knar. Hij leerde ons knopen, grijpen maar ook 's morgens naar café Faroeta varen, waar hij een 'blauw handje' (pruimenlikeur met suiker) nam.

De week op de zeilschool was geweldig, maar veel te kort om het echt goed te leren. Maar we kropen niet weg. We huurden daarna, onzeker van binnen maar vol vertrouwen aan de buitenkant, gewoon boten in Friesland. Friesland vond en vind ik prachtig. Vooral het rondtrekken op een BM-er met een blauwe dektent was geweldig. Dat deed ik eerst met vrienden en later met Lony. Heel Friesland hebben we zo afgestruind. Van Lemmer tot Bergum.

Nu liggen we na veel omzwervingen in Willemstad. Ook een prachtig en ruim gebied.

Wat de boot betreft: eerst had ik een Jeanneau Tonic. Een mooi snel schip, maar wel minder stabiel en ruim dan de Midget 26 die we vanaf 2014 hebben. Op dit punt zijn we jonkies binnen de club.

De Midget is stoer, ruim, eigenwijs met zijn ronde kanten, stabiel, betrouwbaar, no nonsense, veilig, super en degelijk gebouwd. De kwaliteit spat er af. En dan heb ik het nog niet over de indeling en de ruimte. Ik hoef jullie dit natuurlijk helemaal niet uit te leggen...

De Midget heet nu *Luna*, zoals ze heel lang geleden ooit genoemd werd. Bij de vorige, Duitse, eigenaar heette het schip 'Heidemarie'. Maar ja... daar hadden wij geen gevoel bij.

Lony en ik hebben al heel veel

Midgetclubleden leren kennen tijdens de zomeractiviteit in Zeeland. Een mooie, gezellige happening. Dus voor sommige leden is dit artikeltje de bekende mosterd na de maaltijd.

Ik hoop nog veel gezellige bijeenkomsten met leden van de Midgetclub mee te maken

Ben Riekhoff (Midget 26 'Luna')

Een verslag van de Vagant

Zaterdag 18 oktober, een prachtige nazomerdag. Een heerlijk zonnetje en redelijk windje. "Nog even zeilen of toch maar aan de klus beginnen?" Na overleg met Lia, Douwe Egberts en W.O. Larsen, toch maar besloten om dikke Berta gereed te maken voor de tocht van Hellevoetsluis naar Kortenhoef. Met een melancholiek gevoel worden de zeilen netjes opgeborgen. De hoezen en de buiskap schoongemaakt en opgeborgen. En dan is het moment daar dat we dikke Berta gaan toetakelen van een stoere zeilboot naar een boot met een hoop onnodige rotzooi aan dek. Altijd weer een moment van het herhalen van de mantra: strijkinstallatie aanbrengen, voorstagen los, staande want lossen stellen, achterstagen spanningloos maken en dan zakken maar met de mast. Bij elke stap neemt de weemoed toe en dan uiteindelijk ligt de mast plat. Verbeeld ik het me nu of heeft dikke Berta een triest gezicht?

Vagant

De zon begint langzaam onder te gaan en we zijn er alle drie klaar voor om morgenochtend vroeg te vertrekken naar Kortenhoef. Aangezien de weersvoorspellingen voor dinsdag niet echt optimaal zijn (een restantje van orkaan Gonzola komt onze kant uit) besluiten we om geen omwegen te maken, maar zo snel mogelijk naar het winterverblijf te varen. Zondag-morgen om half negen varen we de Heliushaven uit. De motor gaat op 2000 toeren en met zo'n 5 knopen tuffen we het haringvliet af. Vandaag hopen we via

het Hollands Diep, de Nieuwe Merwede, de Merwede en het Merwedekanaal Vianen te bereiken. Als we dat redden vandaag dan kunnen we maandag om 4 uur in Kortenhoef zijn.

Na een half uurtje tuffen komt alles aan boord in cadans met het brommen van de motor en beginnen de overpeinzingen. "We hadden meer moeten zeilen in het voorseizoen, het naseizoen was ideaal maar hadden we het weer veel te druk de afgelopen

weken." Maar gelukkig zijn er goede herinneringen aan de afgelopen zomer.

Een zomer van heerlijke zeildagen en een zomer van grenzen verleggen. Het begon met een heerlijke reünie. Op maandag rustig aan naar de Hitsertse kade met Lia, Nina en Maurice. Ik herinner me nog hoe we in zeilpakken de haven uitvoeren vanwege een behoorlijke regenbui. Dit was dan ook het enige moment dat we de regenkleding tevoorschijn hebben gehaald. Het was een prachtige week met een aantal hoogtepunten, waarvan het bezoek aan Steenwijk mij wel het meest is bijgebleven, omdat het niet een plek is waar ik uit mijzelf heen zou gaan.

Na een heerlijke week vertrokken we naar Vlissingen van waar we met een aantal mensen richting het zuiden zouden vertrekken. Bij de Zandkreeksluis ontmoetten we Marijn en Jan van de 'Zealander', Jan en Marion van de 'Iris' en Corry en Dirk van de 'Symbiose'. Op het Veerse meer hebben we nog kleine stukjes kunnen zeilen en om 20.00 uur kwamen we in Vlissingen aan. Er was gelukkig nog ruimte aan de kraansteiger en waren we nog op tijd om bij het restaurant wat te eten.

De volgende morgen vertrokken we vroeg richting Blankenberge. Het oversteken van de Westerschelde vond ik behoorlijk spannend. Waarschijnlijk ook ingegeven door het feit dat ik bij het onderzoek voor de Westerschelde Oeververbinding een bijna aanvaring heb meegemaakt met een vrachtschip toen ik 's nachts op een gammel boorplatform boorwerkzaamheden uitvoerde. Maar door gewoon de 'Symbiose' te volgen ging het ditmaal prima. Even een vreugdemomentje toen we voor het eerst het gastenvlaggetje van België konden ophangen. Om 13.00 uur kwamen we in de haven van Blankenberge aan. Onze eerste grens hadden we overwonnen; met onze eigen Dikke Berta naar het buitenland.

Blankenberge beviel ons zeer. Een heerste een gezellige sfeer in de haven omdat er braderie gaande was. Met z'n vieren even rondkijken en wat boodschappen halen. Na de borrel op de 'Iris' een hapje gegeten en met een voldaan gevoel te kooi.

Het is intussen half vijf geworden en we liggen te wachten voor de jachtensluis van Gorinchem. Nou ja, jachtensluis is misschien wat opportunistisch. Twee bootjes kunnen er tegelijk in en Dikke Berta met platte mast kan slechts alleen geschut worden. Wat zullen we doen? Toch wagen om Vianen te halen of hier overnachten? Het probleem zou de spoorbrug bij Arkel kunnen zijn. Deze brug draait tot 18.00 uur. We besloten door te gaan. De motor op 2000 toeren en maar hopen dat alles meezit en terug in de modus van denken aan de zomer.

Staketsel Blankenberge

Na Blankenberge ging de reis verder naar Nieuwpoort. Al motorzeilend langs de Belgische kust. Het weer zit mee met een mooi zonnetje. Alleen jammer dat de wind wat uit de verkeerde hoek komt. Nieuwpoort valt na Blankenberge een beetje tegen, maar ja wat zou het? We varen nog steeds op eigen kiel in buitenlandse wateren en Engeland is nog steeds mogelijk.

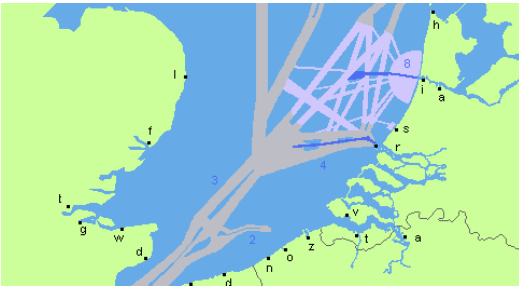
De volgende dag vertrekken we richting Duinkerke. Het Franse vlaggetje ligt al klaar en we kunnen niet wachten om de Belgische vlag voor de Franse te vervangen. Het windje is ons goed gezind en zelfs met de genua is het goed te bezeilen. In Duinkerke krijgen we van Corry de tip om de zeilen in te pakken omdat de fabrieken nog wel eens wat vuile rook in onze richting kunnen

blazen. Nou ben ik als fervent pijproker niet zo benauwd van wat vuile rook, maar om mijn zeilen daar nou aan bloot te stellen, gaat mijn vaderlijke hart te ver. Dus zeiltjes ingepakt en maar eens mijn Frans uitproberen in de supermarkt. Bij terugkomst in de haven kunnen we rustig gaan borrelen omdat op de 'Iris' een heerlijke mosselmaaltijd wordt bereid en op de 'Symbiose' een bamischotel wordt geprepareerd voor de bemanningsleden die niet warm of koud worden van mosselen. Er wordt besloten om op de 31-ers te dineren. De Symbiose wordt de mosselboot en de Vagant de bamiboot. Jan en Marion waren niet erg te spreken over de grootte van de mosselen (of mossels voor de Zeeuwen onder ons), maar het smaakte prima. Na een heerlijke maaltijd was het tijd om naar bed te gaan, want het besluit was genomen om de volgende dag de overtocht te wagen. De 'Iris' zou niet mee gaan en misschien nog verder naar het zuiden trekken.

Alles heeft meegezet en we kunnen om 19.00 aanmeren in de passantenhaven van Vianen. We liggen vlak voor de huizen en kunnen als het meezit door de grote ramen Studio Sport volgen. Bij het aanleggen worden we aangesproken door een 'havenmeester'. Na een zeer verwarrend, onlogisch en surrealistisch gesprek besluiten Lia en ik maar dat dit niet de havenmeester is, maar de dorpsgek van Vianen. Omdat het te koud is om buiten te eten (en de kans dat de dorpsgek terugkomt om te borrelen reëel is) moet Studio Sport maar twee kijkers minder hebben en gaan we snel knus en warm in het vooronder. Met een lekkere maaltijd en een goed glas wijn praten we nog wat na over de reis naar Engeland.

Woensdagochtend 6 augustus 06.00 uur gooien we de trossen los. Jan en Marion zijn solidair en staan op de 'Iris' om de 'Symbiose', de 'Zealander' en de 'Vagant' uit te zwaaien. Ik heb mezelf gedwongen om wat te eten, maar in mijn maagstreek voel ik iets wat mij erg doet denken aan een combinatie van het gevoel van mijn eerste dag naar de basisschool, de eerste echte zoen, het moment dat ik Lia het ja-woord gaf en de ochtend na een nacht doorhalen met veel drank en veel shoarma. In het donker manoeuvreren tussen de zandbanken is eenvoudiger dan

ik van te voren voorzien had. De boeien zijn goed verlicht en al snel wordt de zuidelijke koers verlegd in een westelijke koers. Langzaam zien we de Franse kust achter ons verdwijnen. De 'Zealander' besluit een iets zuidelijker koers te nemen, maar ik besluit mijn koers geheel af te stemmen op de dikke kont van de 'Symbiose'. De wind is zuidwest kracht 3/4 en het zicht is goed. Alleen de bewolking staat een perfecte zeildag in de weg. Op mijn plotter zie ik de Franse kust ook verdwijnen en mijn grote angst opdoemen: de shipping lane.

Shipping lane

Dit fenomeen heeft mij er tot nu toe van weerhouden om de oversteek te wagen. In de tijdschriften heb ik daar de meest vreselijke verhalen over gelezen: de zeeschepen vliegen je links en rechts om de oren, het is alsof je kruipend de A2 tijdens de spits wilt oversteken, als je niet loodrecht oversteekt hangt er een boete van 2500 euro aan je broek, etc. etc. Gelukkig was ik er al achter gekomen dat de schepen niet overal van twee kanten komen. Angstvallig kijk ik naar de plotter, nog een mijl, nog een

halve mijl en nu gaat de kermis beginnen! Hmm vreemd. Het is verdacht stil. Geen schip te bekennen. Zelfs niet aan de einder. Het eerste deel zijn we intussen al overgestoken en het tweede deel is niet ver meer. Heel in de verte zie ik een containerschip. Groot en snel, maar zelf ik heb wel door dat dit schip allang vertrokken is als ik op zijn koers ben. Ook het tweede gedeelte voltrekt zich in alle rust. De adrenaline is al lang weer tot rust gekomen en ik kan genieten van de prachtige ruime blik op de zee. Af en toe piept de zon door de wolken en geeft het water van

de Noordzee een kleuren- en schitterpalet dat ik nog niet eerder gezien heb. Het windje is goed, het is droog en de kont van de 'Symbiose' is nog in zicht. Kortom: mooier kan de oversteek niet zijn.

Helaas was dit de weergoden verzoeken, want langzaam aan neemt de wind toe en komt de bewolking lager te hangen. We zitten nu dichtbij de Engelse kust, maar het enige wat we zien zijn hogere golven. Voor ons zien we de 'Symbiose' reven. Voor ons de reden om juf Corry en meester Dirk na te doen (wat me gerust stelt, is dat ikzelf al het besluit had genomen voor een rifje). Wel even een leermomentje als blijkt dat dat vervelende lijntje een perfecte trim in de weg staat. De wind blijft toenemen (later hoorden we van Dirk dat we windstoten van 32 knopen hebben gehad) en de golven worden hoger. Even kijk ik met een bezorgde blik naar Lia. Ik had haar een heerlijk rustige overtocht beloofd. Ik herken de blik van 'Ik vind dit niet leuk, maar het is niet anders'. Dikke Berta zeilt niet op haar best en dat is niet het lijntje in het grootzeil. Via de marifoon krijgen we van de 'Symbiose' te horen dat we een puntje fok moeten zetten en inderdaad verandert het zeilen van 'dit is niet leuk' naar 'dit is pittig maar wel te doen'. Langzaam aan zien we aan de horizon iets vaags wit opduiken en we beginnen de kustlijn te ontwaren. Ramsgate wordt langzaam zichtbaar en langzaam begint een trots gevoel op te borrelen. Ramsgate is met deze wind goed aan te lopen en omdat Corry ons al aangemeld heeft, hebben we snel een mooi plekje. Vol trots trekken we onze zeilpakken uit en hijsen we de Engelse vlag.

Om 8.00 uur vertrekken we naar de sluis van Vianen. We zijn alleen in de haven en even later varen we over het laatste stukje van het Merwedekanaal naar de Zuidersluis bij Nieuwegein. Ook hier zijn we het enige schip en al snel zijn we geschut en varen we op het Amsterdam-Rijnkanaal. Er is gelukkig niet veel scheepvaart en al snel gaan we bij Weesp de Vecht op. Daar overvalt ons het echte herfstgevoel. De geur van rottende bladeren, de bonte kleuren van de herfstbladeren en de verlaten vakantiewoonboten. Zonder problemen komen we bij de sluis 'Het Hemeltje' en voor het eerst sinds twee jaar is deze nu niet

gestremd of kapot. Op de Zuwe zien we het vertrouwde oranje bord van de havens van Kortenhoef en in een rechte lijn varen we op de invaart af. Even een wat langzamer tempo om van de laatste meters te genieten. Langzaam varen wordt ineens stilliggen als we bij het drempeltje compleet vastlopen. Na wat wikken en de motor vol achteruit komen we los en met een flinke aanloop en wat vervaarlijk gekraak komen we de drempel over en varen langzaam richting haven. Als we zijn aangelegd en de spullen van boord zijn, sluiten we de deurtjes en kloppen we dikke Berta even op haar imposante kont om haar te bedanken voor een prachtig vaarseizoen.

Peter Holswilder ('Vagant')

De golven van het IJsselmeer

(deel 1c)

'Golven van het IJsselmeer' is een technische kijk op de invloedrijkste factor van ons vaarplezier. Jaap van Steenwijk, coördinator crisisbeheersing bij Rijkswaterstaat, schreef (met dank aan Marcel Bottema) voor het clubblad van zeilvereniging Houtribhavens in Lelystad het onderstaande verhaal dat wij mogen overnemen. De auteur is coördinator crisisbeheersing bij Rijkswaterstaat werkzaam op de waterkamer waar stormwarschuwingen voor de Kust en IJsselmeer dijken en hoogwaterberichten voor de rivieren worden afgegeven. In deel 1a keken we naar de windsterkte en strijklengte van de wind en de invloed daarvan op de golfhoogte. Daarna (deel 1b) kwamen ondieptes aan de orde en in dit deel wordt nader ingegaan op de manier waarop golven zich gedragen en naar praktijkervaringen daarmee.

Wind veroorzaakt niet alleen golfslag, maar ook een grootschalige opstuwing van het water. Bij een storm van 9 Bft. met afluiddige

wind kan de waterstand door afwaaiing lokaal meer dan een meter dalen. Forse waterstandstijgingen zijn dan te verwachten aan lager wal, ofwel de oostelijke oevers, en vooral ook de rivieren en randmeren die uitkomen op het IJsselmeer en Markermeer! Als zeiler zal je daar bij ondiepten rekening mee moeten houden. Voorbeelden voor afwaaiing zijn de ondieptes bij Schellingwoude en Muiderberg. Van de zomer zat een jacht vast op het Enkhuizerzand nabij Trintelhaven (toch maar niet afsnijden?) Hoewel, de staart bij Enkhuizen is aan-zienlijk gevaarlijker.

Toch zijn de strijk lengtes van oost naar west over het IJsselmeer niet zo groot dat er erg veel verlaging (en verhoging aan lij) ontstaat. Een stevige noordwester kan bij de Ketelbrug en verder tot aan Kampen toe voor flink wat opzet zorgen. Daar bouwen ze bij Kampen, als ook de rivier wat meer dan normale afvoer heeft, een kering voor op.

De volgende internetlink geeft toegang tot een Engelstalig overzichtsrapport met uitgebreide achtergrondinformatie:

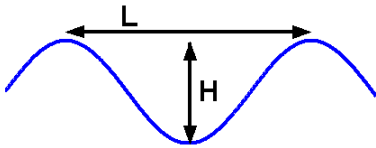
<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2007/07/04/measured-wind-wave-climatology-lake-ijssel-nl-main-results-for-the-period-1997-2006.html>

Definities - Golven beschrijven

Golven worden gekenmerkt door een golfhoogte, een golflengte en een golfperiode. Als het om één golf gaat zijn deze eenvoudig te definiëren. De golfhoogte is dan de verticale afstand tussen een golfdal en de eerstvolgende golftop. De golflengte is de afstand tussen twee opeenvolgende toppen, en de golfperiode is de tijd die verstrijkt tussen de passage van twee toppen. De praktijk is minder eenduidig omdat kleine, grote, lange en korte golven alle door elkaar heen lopen. Daarom wordt in de literatuur over golven de term "*significante golfhoogte*" gebruikt. (Zie ook deel 1a, in 't Spitsgattertje van maart 2014.) Hierbij wordt van alle

golven alleen de hoogste 33% meegeteld en gemiddeld.

Op zee is deze procedure al decennia lang gangbaar. De hoogste 'losse' golf is van top tot dal gewoonlijk anderhalf tot twee keer groter dan de significante golfhoogte; in een enkel geval kan een golf zelfs nóg iets groter worden. De lengte van de dominante golven is ruwweg twintig keer de significante golfhoogte. De bijbehorende golfperiode (de piekperiode) is midden op het IJsselmeer ongeveer drie seconden bij windkracht 5 en ruim vijf seconden bij windkracht 9. Aan de hoge wal zijn de golven 'jonger' en zijn de golfperiodes ruwweg de helft kleiner.

$L = \text{golflengte}$
 $H = \text{golfhoogte}$

Ervaringen van een binnenvaartschipper

Hoe dicht je aan lagerwal komt hoe vaker de golven tegen elkaar in lijken te lopen. Dit is het gevolg van golfreflectie.

(Golfreflectie is het weerkaatsen van golven, waardoor de golfhoogte verandert -

<http://www.encyclo.nl/lokaal/10880&page=25> - TvG.) Dit kun je al merken bij minder dan 1,5 km.

Bij langdurig harde wind zou het water 'dikker' worden (door meer omgewoeld slib) dan bij een net opgestoken harde wind; vaak wordt gemeld dat de golven in het laatste geval hoger zijn. Het laatste aspect komt ondanks uitgebreide analyses echter niet naar voren uit de Rijkswaterstaatmetingen. Wel is bekend dat in de winter koud (en op zee zout) water bij eenzelfde golfhoogte meer energie overbrengt bij breken omdat het soortelijk gewicht van water wat hoger is. Maar het verschil is marginaal. Kleine schepen worden opgetild maar bij grotere schepen wordt een golf bij aanraking met het schip hoger en kan de top halverwege het schip overslaan (dus luiken dicht!!).

Hoe harder men tegen de wind in vaart met een binnenvaarder, hoe hoger de golven tegen het schip op klimmen.

(Verantwoording: De informatie over golven en wind is afkomstig van Marcel Bottema, de auteur van Rijkswaterstaat RIZA rapport 2007.020 (M. Bottema, 2007, Measured wind-wave climatology lake IJssel – NL). De (meer anekdotische scheepvaart)informatie is afkomstig van de auteur, Jaap van Steenwijk.)

Rolfokinstallatie

In 2002 hebben wij nieuwe zeilen gekocht en meteen een rolfokinstallatie laten aanleggen voor de genua. We kozen hiervoor zeilmakerij De Vries te Lemmer, die ook de vorige zeilen had geleverd. We hebben er veel plezier van gehad tot ongeveer 2009. Toen ging het inrollen moeilijker, omdat de bovenste wartel steeds vastliep. Al snel merkten we dat, als de fokkeval minder strak werd gezet, het vastlopen meteen over was. Helaas was het probleem er het jaar daarop weer. De oplossing was dezelfde, maar het leidde ertoe dat we de laatste 2 jaar met een volledig losse fokkeval zeilden en toch steeds naar voren moesten om de rolgenua met de hand in etappes in en uit te rollen. Vorig jaar hebben we een paar zeilvrienden om raad gevraagd, maar die wisten het niet. Deze winter heeft iemand uit onze haven ernaar gekeken met als oordeel: de rolfokinstallatie is goed, maar het voorlijk van de genua is uitgerekt en moet ingekort worden. Dit voorjaar heb ik kleinere harpjes aan de fokkeval en de wartels gezet maar het probleem was erger dan ooit. Jullie hebben me op de reünie misschien op het voordek zien lopen om de genua met de hand uit en in te rollen. Vervelend met golfslag en niet de bedoeling van de rolfok.

Begin september gingen we weer zeilen: naar De Vries in Lemmer voor revisie van de rolfokinstallatie. We hebben in Lemmer voor de deur van de zeilmakerij aangelegd. Op maandagochtend 9 uur waren we de eerste en werden door een vriendelijke jongeman (Ruben geheten) geholpen. Hij ging op een andere boot staan en

zag hoe de genua vastliep. De genua werd neergehaald en Ruben voelde dat de bovenste wartel erg stroef draaide. Hij vroeg wanneer de wartels voor het laatst gesmeerd waren. Ik zei: "Nooit, moet dat dan?" "Ja", zei hij, "kijk maar, op de wartel is een opening en daarnaast staat grease!" Hij haalde een tube grease, spoot wat in de opening, smeerde het uit en maakte met een doekje alles schoon. Daarna draaide de wartel ongestoord en de rolgenua, ondanks het strak zetten van de fokkeval ook. Sindsdien is onze rolgenua 'herboren' en functioneert al één week zonder probleem. Ruben wilde niets rekenen voor deze behandeling en noemde het 'service van de zaak'. Ik kreeg ook nog een tube smeer toe.

Lessen:

- Lees de gebruiksaanwijzing.
- Bekijk dingen die niet lekker draaien goed.
- Vraag eerder vrienden en kennissen om raad.
- Ga eerder naar een vakman als De Vries.

Verder ben ik benieuwd wie zijn rolfokinstallatie jaarlijks smeert.

Jan van Aken ('IRIS').

*Ben
Hardleers
vindt een
rolfok maar
omslachtig*

Deelname aan de Driehoek Noordzee Challenge met Midgetclubleden Ton en Lianne op de 'Razzle Dazzle'

(Deel 1)

De Nederlandse Vereniging van Kustzeilers (NVvK) organiseert al vanaf 1977 de Driehoek Noordzee Challenge. Het was een initiatief van vuurtorenwachter Reid de Jong in Mak-kum die ook de 'strontrace' organiseert. De 'echte' Driehoek Noordzee gaat van Den Helder naar de Shetlands of Orkneys, vervolgens naar Farsund in

Noorwegen en daarna weer terug naar Den Helder. Dit jaar organiseerde de 'drietand jongens' (en meisjes ook) de kleine Driehoek Noordzee vanuit IJmuiden. De bedoeling van deze kleine driehoek is om zeilers de gelegenheid te geven kennis te maken met langere zeiltochten op zee en als voorbereiding op de (grote) Driehoek Noordzee Challenge van 2015. Deelname aan de kleine driehoek van dit jaar was ook opengesteld voor niet-leden van de NVvK. De driehoek werd gevormd door de volgende havens: IJmuiden, Hartlepool (20 mijl zuid van Newcastle), Newcastle, IJmuiden. Start en finish waren ook mogelijk vanuit of terug naar andere havens dan IJmuiden. Zo keerde de 'Razzle Dazzle' terug 'op honk' via Den Helder en Den Oever.

Er was een verdeling gemaakt in de hoeveelheid bemanningsleden. Drie of meer vielen in de klasse 'tour challenge'. Bemanningen van twee (Ton, Lianne) werden met de 'Razzle Dazzle' ondergebracht in de categorie 'duo challenge'. De

Dazzle is met haar 26 Midget voeten overigens verreweg het kleinste schip van de vloot. De rest bestond uit 30 voeters (verder geen Midgets) en veel groter. Dit verhaal van Ton Vermaas gaat verder over de belevenissen van de 'Razzle Dazzle' tijdens de Driehoek Noordzee van dit jaar.

De NVvK voorbereiding: De vereniging heeft in het voorjaar ruim 'aan de weg getimmerd' om een zo groot mogelijke vloot deelnemers naar de 'overkant' te krijgen. De deelnemers werden ook twee keer gebriefd en enthousiast gemaakt. De eerste keer was dat voor mij een 'thuiswedstrijd' in een (volle) zaal bij Flevo Marina in Lelystad en de tweede keer bij de firma Datema in Amsterdam. Ook daar weer een volle bak met enthousiaste deelnemers. Het programma werd er doorgenomen en wat een paar keer werd gezegd tijdens beide briefings: "In deze tijd van het jaar kan je rekenen op zuidwesten wind. We beloven het jullie..."

Eigen voorbereiding: Door de organisatie was een lijst met (veiligheids-) eisen opgesteld. Deze eisen logen er niet om. Zo moest het schip o.a. 180 graden kenterbaar kunnen zijn zonder al te veel 'ellende' aan te richten. Luiken in de kajuit moesten geborgd zijn, evenals de accu's. Ik heb aan deze eisen voldaan, al was ik met een weersvoorspelling waarbij kenteren mogelijk zou kunnen zijn NIET gaan varen. We weten allemaal dat de Midget een uitstekend en stabiel 'zeescheepje' is waar je de hele wereld mee rond kan. Henk heeft dat met zijn 'Sogno d'Oro', een paar jaar geleden solo varende, ruimschoots bewezen. Voor de rest het gebruikelijke voorbereidende werk op navigatiegebied: routeplanning met pilots, zeekaarten, plotter in orde, alsmede de overige apparatuur: radar, AIS met transponder, navtex, reservestuurautomaat en back-up gps 'en. Verder de veiligheidsmiddelen in orde: marifoon met gmdss, epirb, nieuwe zwemvesten, pyrotechnische seinen, gekeurd vlot met handheld marifoon en reddingboei met joon.

Vrijdag 20 juni

De tocht zelf: De dag voorafgaande aan de tocht heb ik de boot solo naar IJmuiden gebracht waar Lianne aan boord kwam. Aan

de M-steiger van IJmuiden Marina valt een hoog gehalte aan driehoek Noordzeevlaggen waar te nemen. Bijna alle deelnemers, zo ergens rond de veertig, starten vanuit IJmuiden. De volgende dag is er om 10.00 uur palaver in een strandtent met de laatste aanwijzingen alsmede het weerbericht voor de komende dagen. Op het moment van het palaver waait er inderdaad de beloofde zuidwesten wind. Dit zou echter niet al te lang duren want de wind zou ruimen naar noordwest en zwak zijn. Ja hoor, hebben wij weer, dat is nu precies de richting waar we naartoe moeten. Beetje jammer ook want onze Midget vindt het niet leuk (en de schipper ook niet) om *aan de windse koersen* te varen. Maar goed, 't is niet anders.

Zaterdag 21 juni

We gooien aan het eind van de ochtend los voor de start om 12.00 uur tussen de pieren van IJmuiden en met ons nog vele anderen, waarvan de meesten al snel van onze Midget 'weglopen'. Niet alleen verdwijnen ze snel uit zicht maar ook op AIS (bijna iedereen heeft een AIS-transponder) zijn ze ook snel niet meer zichtbaar, met uitzondering van twee schepen die met zeezieken terugvaren naar IJmuiden want er staat best wel een knobbelig zeetje. We zien kans om met deze zuidwestenwind zeilend ten zuiden van het windmolenpark voor IJmuiden te blijven. Zo aan het eind van de middag valt de wind totaal weg, motoren dus, waarna aan het begin van de avond de zwakke wind naar noordwest ruimt. Als je een 'streep' trekt tussen IJmuiden en Hartlepool vaar je dwars door de olieproductieplatforms die op het Engelse deel van de Noordzee staan. Gedurende de (kortste) nacht worden diverse deelnemers opgeroepen door wachtschepen die vinden dat ze te dicht bij die platforms terecht zijn gekomen. Die snelle rakkers waren dus nog wel binnen marifoonbereik, een opstekertje voor ons... Daarom besluiten we die eerste nacht om, zowaar aan de wind zeilend op een koersje 020-030, wat noordelijker uit te komen waar een 'straatje' ligt dat redelijk platformvrij is. Dat platformvrije 'straatje' bevindt zich ruwweg tussen Hartlepool/Newcastle en Den Helder.

Zondag 22 juni

Naar het noorden varend en in het hiervoor beschreven 'straatje' terechtgekomen gaan we overstag om hopelijk aan de wind Hartlepool te kunnen bezeilen. IJdele hoop en weer een typisch geval van jammer. Niet bezeild dus en het wordt motorzeilen geblazen met nog zo'n dikke 100 mijl te gaan. Gelukkig hebben we genoeg reservepeut bij ons om de bestemming al motorzeilend te kunnen halen. Onnodig te vermelden dat bijna alle reserve jerrycans zijn verstookt. We hebben het dan over de inhoud... De cans zelf moeten in de UK weer worden gevuld (met rode diesel) voor de terugreis. Voor de rest van de dag een vrijwel lege zee met zo af en toe een vrachtschip dat, of de duvel ermee speelt, zo nodig in ons vaarwater moet gaan zitten. Lang leve AIS! Een perfect veiligheidsmiddel.

Maandag 23 juni

In de vroege ochtend worden we getrakteerd op een dolfijnenshow. Het Dolfinarium in Harderwijk is er niks bij. Ik maak Lianne wakker en we genieten van die prachtige beesten die, gedurende zeker een half uur, onder de boot door flitsen en voor de boeg en ook vlak naast de boot uit het water springen.

Dolfijntjes, nog hartelijke dank voor jullie fantastische optreden. De rest van de dag kenmerkt zich door, nog steeds met een stralend zonnetje motorzeilend, langs de groene glooiende kust Hartlepool te bereiken.

Ik wordt daarbij getrakteerd op viool- en fluitconcerten van Lianne. Later hoor ik van Lianne dat het zeezout een viool redelijk kan ontstemmen. Er mankeert waarschijnlijk iets aan m'n oren want ik vind het allemaal heel mooi! Kort voor de aankomst in Hartlepool varen we tussen de ankerliggers door die voor de haven liggen. 'Toooueeet' zegt één van hen tegen ons. Hij gaat binnenkort anker op en vindt blijkbaar dat we te dichtbij zijn. Ik

'nie snap nie', het anker is nog niet gehieuid en de loodsboot is ook nog onderweg. De man heeft zeker een slechte nacht gehad achter die spijker...

Om zeven uur 's avonds zijn we voor de haven en kunnen vanwege het tij nog niet naar binnen. De aanloop van Hartlepool Marina valt vrijwel droog bij laagwater. We moeten wachten in de 'commercial harbour' waar je altijd, onafhankelijk van het tij, naar binnen kunt en meren af langs zij een oude wrakke motorboot. Om tien uur staat er water genoeg voor onze 1.40 m diepgang en kunnen we via een geleidelicht, dat je via de witte sector moet volgen, de sluis in waar we worden opgewacht door een 'havenmeneer' die onze lijntjes aanpakt. Vervolgens zetten onze Engelse vrienden heel simpelweg de sluisdeur aan de binnenkant op een kier van zo'n 20 cm waardoor met woest geweld, vanuit de haven, de sluis kolk wordt gevuld. 't Is ook een manier... Maar goed dat we stevig vastliggen. De 'havenmeneer' vaart daarna ook nog met ons mee naar onze ligplaats. Wat een service!

Tja en wat daarna, de volgende (rust-) dag in Hartlepool, volgt is van alles dat door onze 'drietandvrienden' is geregeld. De ontvangst in Hartlepool is hartverwarmend. We worden ontvangen in een soort Bataviastad met museum en een 'man of war' waar je kon bekijken hoe de Engelse marinemannen vroeger aan boord leefden. De vrieskist in die tijd bestond uit levende haves: varkens, kippen en schapen die luidkeels van hun aanwezigheid (nu uit een luidspreker met opgezette beesten) blijk gaven. De burgemeester is 'opgetrommeld', lekker eten van het varken aan het spit, er zijn speeches en cadeautjes over en weer en er zijn maar liefst drie zalen met muziek. De organisatie noemt dit een rustdag... Nou, iedere minuut is gevuld en het is er vreselijk leuk en gezellig. We hebben er een paar vrienden en vriendinnen bij...

Dinsdag 24 juni

Vandaag is er een echte zeilwedstrijd inclusief startlijn met startschip Annie, van Hartlepool naar Newcastle, zo'n 20 mijl naar het noorden langs de kust. De startvolgorde wordt bepaald door de diepgang op rijzend water. Wij zitten met onze 1.40 m Midget

diepgang in de vroegste schutting en zijn ingedeeld in de eerste startgroep bij Annie. We moeten in de sluis nog wel drie kwartier wachten voordat het water hoog genoeg staat om naar buiten te kunnen. Met ons mee gaat een Koopmans 50-voeter die met opgehaalde kiel ook 1.40 steekt. Na de start hebben we die pas in Newcastle weer terug gezien... Overigens hebben we ook alle overige deelnemers die na ons startten voorbij zien 'janken'. We finishten als laatste ondanks het gebruik van de mooie nieuwe genaker op de halve wind vanuit het oosten. We hebben alles gezeild, wat van sommigen niet gezegd kan worden. Bij de prijsuitreiking in Newcastle krijgen we niet eens de poedelprijs...Beetje jammer.

Ja en dan Newcastle. Een samenvatting: Na een avond (inclusief BBQ en veel Engels bier) en een nachtje in de jachthaven Royal Quays, dat aan de monding van de Tyne ligt, vertrekken we de volgende morgen naar de Newcastle City Centre Marina dat achter de Millennium Bridge, de 'Blinking Eye' ligt. Dat alles ligt een mijltje of zeven de rivier op. Eigenlijk stelt die Marina helemaal niet zoveel voor: een aantal pontons die ze in de rivier aan de kade hebben 'vastgeknoopt' waaraan we met z'n allen drie dik worden afgemeerd. De ontvangst is ook hier weer hartverwarmend. Schoolkindjes met vlaggetjes die ons toezingen, o.a. 'Happy Birthday to you' voor mij vóór op de Razzle Dazzle, en er is een hoog Nederlandse vlaggen-gehalte. Ook is er een leuke dweilband die later in het programma in Newcastle nog van zich laat horen. Verder was iedere minuut gevuld met ontvangsten, opnieuw met de 'Lord Mayor' erbij. Verder nog in Newcastle: een groots diner in een luxe hotel met prijsuitreikingen (geen poedel...), een rondwandeling door de stad, een bustour naar 'Angel of the north' (een heel groot stalen beeld), de Hadrian Wall (een hoop ouwe Romeinse stenen), afgesloten met een BBQ. Hoezo een beetje tijd voor jezelf...? Wel allemaal vreselijk leuk met (nog meer) vrienden erbij!

(Wordt vervolgd...)

Aangeboden / gevraagd

Herhaald te koop aangeboden: Midget 26 'TROLL'.

(Zie foto aan de binnenzijde achteromslag van deze editie en op onze vernieuwde website

<http://www.midgetclub.nl/advertenties/>).

Een gedetailleerde beschrijving is op te vragen bij:

Hans-Peter Mühlhoff

Hintersudberg 97

42349 Wuppertal

T: 0202-474228 oder 0178-1650156

E: hanspeter@muehlhoff.org

Gevraagd: Wie kan Steven helpen?

Ons Midgetclublid Steven Ricourt uit België heeft een Midget 15 gekocht in Nederland. Om deze Midget 15 onder Belgische vlag te kunnen laten varen moet hij de benodigde papieren verzamelen.

Het probleem is dat hij de geschiedenis van de boot niet kent.

Steven moet bij de FOD-mobiliteit (ministerie) in België het bewijs leveren dat het vaartuig ingeschreven was of in de handel gebracht werd als pleziervaartuig vóór 16 juni 1998.

Steven heeft de Midget 15 onder de naam 'SCH 57' (zie foto) gekocht van Freek Goos uit Nederhorst den Berg. De vorige eigenaar kwam uit Arnhem en de eigenaar daarvoor was een huisarts uit Oude Wetering.

Steven Ricourt

Schelpenlaan 21

8450 Bredene (BE)

E: steven.ootmoed@gmail.com